

Tájfejlődési sajátosságok az ipari-gazdasági területek és az autópályák összefüggésében Borsod-Abaúj-Zemplén megye példáján

Keszthelyi Ákos Bence, Szent István Egyetem

Tájképítésmérnök MSc I. (SZIE-TÁJK)

A kutatásom az autópályák és az azok menti ipari gazdasági területek fejlődését, kialakulását mutatja be Borsod-Abaúj-Zemplén megyei mintaterületen. Ehhez tartozóan megvizsgáltam, hogy a kutatási területen, hogyan alakultak ki a jelentős ipari-gazdasági területek – Ipari Parkok –, mikor épültek az autópályák és mi célból. Milyen természeti és földrajzi adottságok befolyásolják az ilyen létesítmények létrejöttét, hogyan kapcsolódnak az európai hálózatokba – TEN-T, TINA – és mindezek milyen hatással vannak a telephelyválasztásra.

Fő nyomvonala továbbá a kutatásnak az ipari-gazdasági területek és autópályák települési életre, népességre gyakorolt hatása. Demográfiai és gazdasági mutatók – vándorlás, munkanélküliség, lakónépesség stb. – segítségével elemeztem, hogy az egyes létesítmények, infrastruktúra elemek megépülése, kialakulása mennyibe befolyásolta a térség fejlődését, hogyan változtatta meg ezeken a területeken a vizsgált mutatók változását, milyen társadalmi folyamatok – agglomerálódás, elvándorlás stb. – mentek végbe a megye többi – nem autópálya menti – területéhez képest. Mindezek alapján pedig kiszámolhatóak, előrevezethetőek az jövőbeni fejlesztések során várható folyamatok.

Feltártam az autópályák és az ipari-gazdasági területeket által létrejövő tájhasználati konfliktusokat különös figyelemmel a kettő összefüggéséből, összeköttetéséből létrejövő és a településszerkezetet befolyásoló problémákra, majd ezek megelőzésére, mérséklésére tettem javaslatot, hogy a múlt hibái az új fejlesztések során ne fordulhassanak elő és gazdaságilag jól működő, élhető ipari-gazdasági területtel és autópálya kapcsolattal rendelkező települések alakuljanak ki.

A kutatás aktualitását a Miskolc – országhatár között épülő M30-as autópálya-szakasz adja, mely létrejötté közvetlen gyorsforgalmi összeköttetést jelent majd Szlovákiával és bekapcsolja a térséget az európai közlekedési hálózatokba. A megyében autópályával és jelentős ipari-gazdasági területtel – Ipari Parkkal – rendelkező térségek példáján vetítettem előre, hogy a közlekedési infrastruktúra fejlesztése után milyen társadalmi, gazdasági folyamatok várhatóak, milyen módon segíthet a térség fejlődésében az épülő autópálya, továbbá hogyan hat a térség ipari-gazdasági területeire és miként változnak az ipari telephelyválasztást befolyásoló tényezők ennek hatására.

A kutatási terület mintegy 83 települést és több mint 2000 km²-nyi területet fed le, így a feltárt eredmények, konfliktusok, problémák ennek megfelelően regionális léptékűek.